

DELO

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA
NARODA SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Obnovljena izdaja leto I. šte. 19.

TRST, SOBOTA, 14. MAJA 1949

Cena 15 lir - 10 jugolir - 5 din

Udeležite se vsi propagandnega raznašanja našega lista!

KOMUNISTIČNE
PARTIJE

Govorili bodo

odvetnik

GIANQUINTO

beneški župan

odv. Pogassi Giuseppe,

tovariš Bidovec Stane in

tov. Casali Marija - Karlela

predsedoval bo tovariš Gasparini Leopoldo

ZBOROVANJE JE DOVOLILA OBLAST

Volitive v znaku pristranosti

Volivna kampanja je v polnem razmahu.

Trst je preplavljen z letaki in hise pokrite z nešteti letaki. Vse stranke so mobilizirale svoje sile za volivno propagando, ki iz dneva v dan dobiva ostriši značaj.

To so običajni pojavi pred volitvami v vseh deželah. Toda v Trstu, kot okupiranem ozemlju, kjer hoče tuji imperializem nadpreti sebi najuslužnejše t.j. najreakcionarnejše politične skupine, zadobiva volivna kampanja značaj notranje in zunanje političnega pritiska. Tik pred začetkom volivne kampanje je šel šef Vojske uprave gen. Airey v Washington, da je obnovil staro pravljico o vrnitvi Trsta Italiji, čes, da si brez tega tržaško gospodarstvo ne bo moglo opomoči. Tudi zunanji minister ZDA Acheson je uporabil to priliko, da je obljubil gospodarsko pomoč in seveda izrazil svoje »upanje«, da ne bo več treba dolgo čakati na uresnitve predloga zapadnih velešil o vrnitvi Trsta Italiji. Komaj dober mesec od tega pa so predstavniki istih zapadnih velešil začeli vedeti italijanskim, da naj opuste vsako nado na Trst. Sam De Gasperi je tedaj povedal, da je mislil več na njegovo priključitev Italiji. Kot je bilo pred italijanskimi volitvami potrebno dati obljubo, tako jo pogreva danes dobro vedo, da ameriški imperialisti ne bodo odstopili svoje vojske baze nikomur. Celo najbolj reakcionarni politični krogi takim obljubam ne verjamejo več.

Oblasti v Trstu pa se v tej predvolivni borbi ne zadovoljujejo samo s tako »moralno« podpora reakcionarnim skupinam. Tako je centralna volivna komisija odklonila 16 naših kandidatov za nabrežinsko občino, ker je bila njihova izjava pisana v slovenski. Naše aktiviste, ki v skladu z zakoni lepilo po mestu lepake za listo KP, ustavljajo policija ter skusa ovirati s tem našo volivno propagando. V miljskih hribih ni tega, da ni nikdar videti policije, kadar pridejo oni strahovati mirno prebivalstvo.

Toda prav v tem pritisku, ki je napreren izključno samo namemu demokratičnemu gibanju, je najboljša priznanja s strani oblasti in reakcionarnih skupin, da smo zelo močni in da se nas zdalej boje. Tudi oni čutijo, da je naša moč v brezpopojni pomoči svetovne demokratične fronte. Svetovni kongres partizanov v Parizu je zadal vojnim ljudem težek udarec. Uspeh Sovetske zveze v nemškem vprašanju ponovno dokazuje pravilnost njene politike, ki stremi za tem, da se na podlagi spoštovanja mirovnih pogodb ohrani mir v svetu in zagotovi vsem narodom njihove pravice.

Iz tega preprčanja, ki ga potrjuje vsakodnevna dejstva, izvira tudi moč naših demokratičnih množic. Zvesti, da nismo osamljeni, da so stotine milijonov demokratov na naši strani, nas vodi tudi v tej volivni borbi, ki je sicer trda a nam bo prinesla zaslužen uspeh. Toda se bolj kot se zavedajo naše moči nasproti, se moramo zavdati svojih lastnih sil tudi sami. Prvi nam je bil jasen dokaz, kje so množice, ki je večina delovnega ljudstva. Ta večina se bo pokazala se bolj na samih volitvah. Kajti tam ne bo ne skver, ne policije, ne delodajalca, ki bi mogli volivca prisiliti, za koga naj odda svoj glas.

Volivni ljudje se bodo odločili za program in za tisto, ki jim nudi najboljša jamstva za pravilno upravljanje občine. Ne bodo nasledili ne sovinstvinskim neslom, ne zapeljivim obljubam protijudskih strank. Nas Slovence ne bodo zmanile besede Agnelettovo »Si, narodne liste«, ki ni nič drugega kot slovenska izjava »italijanskega bloka«, v katerem sodelujejo kvaklunvisti in monarhisti. Za to listo

Za ljudsko občino in obrambo demokratičnih svoboščin

Tržaško ljudstvo bo glasovalo za program in kandidate KP in SIAU

Naše ljudstvo je na nedeljskem volivnem zborovanju spregovorilo preko svojih delegatov - Nadaljuje se nabiranje prispevkov za Volivni sklad KP in SIAU

NAŠI VOLIVNI ZNAKI

ZA PODEŽELJE

TRST

MILJE

za Nabrežino, tov. Kante za Zgonik in tov. Lovriha Dušan za Dolino. Vse to se je vršilo v nepopisljivem ozačju navdušenja, nenehne burnega odobravanja s strani sotnih. Vsaka delegacija, ki je pri-

nam ozačju navdušenja, nenehne burnega odobravanja s strani sotnih. Vsaka delegacija, ki je pri-

nam ozačju navdušenja, nenehne burnega odobravanja s strani sotnih. Vsaka delegacija, ki je pri-

O DOGODKU V NABREŽINI IN "TUJIH" JEZIKIH

Nadaljujejo volivno gonjo proti slovenskemu jeziku

Sedanje upravne in politične oblasti skušajo razbožnati našo sveto, da se upravne volitve in njihove priprave vrše v najlepšem aredu in v ozačju prave demokracije. Najbrž je to veljavno za italijanske in slovenske sovinstvene stranke, a ne za Komunistično partijo in Slovensko-italijansko antifašistično unijo, za kateri se najdejo vsi načini, da bi čim bolj omeili njuno volivno kampanjo.

Jasno je, da bodo imperialisti in njihovi sovinstvinski pomagači od fa-

šistov pa do Titovih podprenikov skušali našo voljo načenjati. Jasno je, da tak ukaz podpira sovinstvene težnje tistih slovenskih krogov, ki gledajo na demokratične Italijane, kot pes gleda mačko. Jasno je, da je ta ukaz očita kršitev mirovne pogodbe, ki določa v vseh svojih točkah, da je slovenski jezik uraden in enakopraven. Jasno je tudi, da se okupacijske oblasti ne poslužujejo tega šablona, ko hočejo, da jo vsi razumejo. Takrat izda-

Ali je mogoče slovensčina, stoji jezika na našem ozemlju? Jasno je, da tak ukaz podpira sovinstvene težnje tistih slovenskih krogov, ki gledajo na demokratične Italijane, kot pes gleda mačko. Jasno je, da je ta ukaz očita kršitev mirovne pogodbe, ki določa v vseh svojih točkah, da je slovenski jezik uraden in enakopraven. Jasno je tudi, da se okupacijske oblasti ne poslužujejo tega šablona, ko hočejo, da jo vsi razumejo. Takrat izda-

(Nadaljevanje na 2. str.)

Z aretacijami skušajo streti odpor jugoslovanskega ljudstva

Med aretiranci sta tudi dva ministra Bosne in Hercegovine

Iz Jugoslavije — Titovi zaporji so prepolni komunistov in demokratov. To je znak, da se odpor proti Titovi kliki stopnjuje in zavzema vedno večji obseg. Duško Novak, član KPJ od 1940, nosilec »Spomenice 1941«, poslanec Ljudske skupščine FLRJ ter ljudskih skupščin Srbije in Vojvodine je napisal svoje doživljaje po objavi resolucije JU. Izjavil se je takoj za resolucijo. Kljub temu pa je bil od svoje celice izvoljen za delegata na V. kongres KPJ. Ko je UDB videla, da ni mogla preprečiti njegove izvolitve, ga je aretirala. Jasno je, da je bila ta aretacija protislovenska, da je aretacija poslance, zločin. Ali danes se Titova klika ne drži ustave in se poslužuje vsake grdo-

bije, da bi preganjala vse komuniste.

V zaporu so ga pretepali in mučili, da bi ga »prepričali«. Končno mu je uspel pobeg iz zapore in se danes nahaja v neki državi ljudske demokracije.

V poslednjem času so titovski pravili novo čistko v vrstah beograjskih visokošolcev. Izključili so iz univerze okoli 100 visokošolcev pred pretezo, da so proti jugosloviji in proti aretinizmu. Vsi so bili člani KPJ. Večina so takoj po izključitvi iz univerze aretirali. Na medicinski fakulteti so jih izključili 15, na tehniški 65, na filozofski 10, na pravni 18, na matematični 5, itd. V Sarajevu so prav tako aretirali 72 visokošolcev. Pred mesecem dni so aretirali 10 nameščencev beo-

grajske radijske postaje. Večina pa nameščencev iz emisij na tujih jezikih. Velike aretacije so se izvršile v Beogradu tudi med UDBovci. Na mesta aretiranih so bili postavljeni še izraza časa predpriprave Jugoslovije znanj policisti.

Ce se vpraša kakšnega zagrezenega titovca nasvete, se dobi sličen odgovor, kakor ga je dobil načelnik UDB Konjic v Bosni: »Ni treba, da misliš, Zate misliš Tito in ČKA. Prav tako odgovore so dajali fašisti in nacisti: »Zate misliš duce in fuhrers.

V ljudski republik Bosni in Hercegovini so bili od titovcev aretirani naslednji tovarishi:

Vojo Ljubić, minister za gospodarstvo vlade BH, član PK partije, nosilec spomenice 1941; Ođen Starović, minister za finance vlade BH, član PK partije, nosilec spomenice 1941, eden izmed najhujših borec v NOB; Stole Kovčević, podpolkovnik UDB, nosilec spomenice 1941; Djok Petroković, polkovnik UDB, nosilec spomenice 1941; Nenad Vasić, polkovnik UDB, nosilec spomenice 1941; Djure Marek, član MK Sarajeva, nosilec spomenice 1941; Hamdija Sinanović, ljudski poslanec, član kontrolne komisije republike BH, nosilec spomenice 1941; Hazim Bilalgević, oficir UDB, predvoljni član partije, nosilec spomenice 1941; Čengić, major UDB; Reuf Naladžić, ljudski poslanec, nosilec spomenice 1941.

Vsi, ki jih Rankovićeva morilska policija aretirala, ječijo mesce in mesce v zaporu, ne da bi njihove družine moge kaj zvedeti o njihovi usodi. Nekateri izginejo, kakor npr. borec iz leta 1941, tov. Obrad Dobanović iz Vojvodine.

Vse aretacije, teror Rankovićevih janičarjev, pritiski, odpusti s službe, koncentracijska taborišča ne bodo mogli tretji odpora jugoslovanskih narodov proti Titovi kliki. Njena usoda je zapečatena. Kmalu bo tudi za Jugoslavijo prišel dan svobode, tiste svobode, za katero je padlo milijon in sedemstotisoč jugoslovanskih borec.

ki čutijo pomanjkanje svojega dnevnega lista, naj se zavedajo, da je vsaka lira, ki jo bodo darovali, najboljša pomoč za vzdrževanje »Delas« in »Il Lavoratore«, ki se morata boriti proti številnim in naraščajočim listom vseh barv in vseh naslovov, ki pa se vsi borijo proti ljudstvu. Naj se Slovenci zavedajo, da bi naš list lahko izhajal vsaj dvakrat tedensko, če bi imeli denarja.

Zato prispevajte svoj delež volivnemu skladu! Prispevajte!

Jutri 15. t. m. ob 8.30 bo v dvorani K. K. »Kraljeva« (v Domu pristaniških delavcev, I. nadstropje)

DELOVNA KONFERENCA

ki jo sklicuje Pripravljalni odbor za zaščito ljudske prosvete. Vabljeni so vsi odbori prosvetnih društev, ki se ne strinjajo s stalščim glavnega odbora SHPZ.

Dnevni red je naslednji:

1. Otvoritev;
 2. referati;
 3. diskusija;
 4. sklopnega resolucija;
 5. dopolnjevanje Pripravljalnega odbora;
 6. razno.
- Vstop proti vabilu. Pripravljalni odbor za zaščito ljudske prosvete

Deblokacija Berlina

V četrtke opolnoči so bili odstranjeni vsi bloki med zapadno in vzhodno cono Berlina ter med Berlinom in zapadnim delom Nemčije. Berlin je ves v zastavah. Po tolikih mesecih zapore so se Berlinčani skupno z vsem svetom oddahnil. Ta velika zmaga sovjetske milorjubne politike dokazuje, da je sporazum med zapadnim kapitalističnim svetom in vzhodnim socialističnim, mogoč. Vojnohujskaško berlinsko orodje je je zaradi velikih manifestacij miru po vsem svetu, ki jih je s svojo dosledno politiko vodila nepremagljiva domovinska socializma, razbilo v rokah tistih zapadnih politikov, ki so nameravali ustvariti iz Berlina največje žarišče hladne vojne ter stalno nevarnost za sprožitev novega svetovnega klanja.

24. t. m. se bodo v Berlinu sestali štirje zunanji ministri. Na svojem sestanku bodo obravnavali vprašanje Berlina in Nemčije. Ze sedaj se opazu, da skušajo zapadni politiki sabotirati ta sestanke, ki bi bil sklican na podoben Sovjetske zveze. Jasno je, da se nekateri ameriški in angleški krogi boje pomirjenja, ker bi to pomenilo znatno zmanjšanje njihovega dobička.

Naš pozdrav listu

»Za socialističko Jugoslavijo«

V prestolnici socialistične zmojvine, v srečni prestolnici srečnih ljudi, je 1. maja t. i. izšla prva številka novega lista v srbskimi »Za socialističko Jugoslavijo«, ki ga urejajo jugoslovanski komunisti, ki so ostali zvesti svoj jugoslovanski domovini, naukom Marksa, Englesa, Lenina in Stalina in ki so se morali zaradi tega umakniti iz Jugoslavije, da ne bi postali žrtve Titovega terorja.

Nas list v svojem imenu vseh demokratičnih Slovencev našega ozemlja, ki so pred desetimi meseci dokazali svojo zvestobo Sovjetski zvezi in mednarodnemu demokratičnemu pokretu, bratsko in tovariško pozdravlja nov jugoslovanski list in mu ključ: »Bodi dosleden v svoji borbi proti izdajalstvu. Enotne socialistične fronte, bodi veren izraz tistih nešteti komunistov in demokratov, ki se danes v Jugoslaviji bore z orožjem in brez orožja proti Titovim imperialističnim hišpacem bodi dosleden poslanstvo vseh demokratov sveta, ki se danes bore za ohranitev miru, proti vojnim hujskačem«.

Pozdravljamo tako tega novega našega brata, ki bo ob naši ter ob sira »Nove Borbe« in nekaterih listov jugoslovanskih izselencev v Ameriki, nadaljeval borbo za zmago internacionalizma v Jugoslaviji.

Protititova fronta se je z njim razsila.

Demokratična občina bo jamstvo miru in blagostanja

Govor tovariša Pogassija

Nastalo na pitanje: zašto; ni-
sta toga uvedle tekom svojega do-
luga, skoro štiiteljnega upravlja-
nja i u zakaj so zakrile — o čem,
ko se odločno nastopile proti upra-
vni volitvam — z naravnost za-
rotniškim molkom, posebno njihove
vešaspija, vse naše kritike
proti novim nedemokratičnim od-
lokom krajave uprave, uvedenim
po Vojaški upravi z njihovim bla-
gohotnim pristankom. Ta njihov
pristanek je podpiral obrambo njih-
ovih razrednih interesov, torej
njihove stranke v ohranitev mono-
polu oblasti v javni upravi, v ob-
čini v podelježi in v ustanovah.

Proti tej kliki so se ljudske mi-
šlice že zdavnaj borile, hoté iztrga-
ti jim občino, ki so jo občele za
pomočjo zakona, posebej občega so-
einajnega pregleda inovirnih in
zakona, ki so jim dajale privilegije, ki jih je
utrjeval fašizem toliko let in jih
ohranila Vojaška uprava se nadalja
na štiri leta.

Volivna kampanja se vrši v nedemokratskem ozračju

preko uda na desno stran zgo-
ga nato obkroži in nadaljuje
obliki osmice nazaj. Z nadaljnji-
zavoji v obliki osmice, ki se de-
ma pokrivajo, dosežemo popol-
obvezo.

na našem ozemlju vedno bolj iz-
gubljajo teren, čim napredujejo zdrav-
ne demokratične sile Jugoslavije.
Kljub ogromnim sredstvom s kate-
rim razpolaga, je uspelo tem agen-
tom zbrati na prvomajskem zboro-
vanju le malo stotin ljudi, kar zna-
či njihov poraz, ki bo dokončno
potrdil ob izidu volitev 12. in 19.
junija.

Ako imajo jošivistične in reak-
cionarne Glintine stranke podpo-
ro imperializmu in Degasperizemu
vlade, bo imel naš pokret brez dva-
ma solidarnost demokratov celega
sveta.

Vsi vedo, da se vs vrši pri nas ostra
borba med silami imperializma,
reakcije, šovinizma na eni strani
na drugi strani pa sile miru in de-
mokracije. Izrazi zanimanja in

Te ljudske množice, ki bodo izvo-
lile demokratične predstavnike na
občino, bodo aktivno sodelovale p-
delu občinskega sveta, kjer bodo
iz njih izvoljeni predstavniki p-
gali obračun svojega delovanja p-
povzeli nasvete in predloge dem-
kratčnih meščanov ter jih ures-
čtili v občinskem svetu.

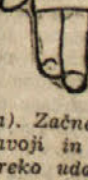
To skupno delo med izvoljenim
in volivci, izvršeno v trajnih p-
plodnosnih posvetovanjih bo na-
boljše jamstvo, da bo občina v re-
nici uprjavljena od strani ljud-
v njegovem interesu in glasom p-
govih želja.

Tedaj tovarši in meščani, na de-
lo za ljudsko občino, ki bo v ugo-
nem ozračju pomirjenja in mi-
prinesla gotovo boljše bodoče
našemu delovnemu ljudstvu.

cu z Leukoplastom ali kakim drugim lepljivim obližem.

tu u da. Začnemo tako, da držimo
tvrdno konec ob udu z leve ro-
z desno pa navijemo nekaj pas-
jev krojno okrog uda. Paziti mor-
amo na začetku, da leži vrvček,
ga odvijamo nad obvezo in ne po-
njo, kot kaže slika. Nasledstven-
ga obveza je tista, ki poteka kroj-
no (fascia circularis). Zavoji
lahko poteka tudi v obliki vij-
(dolabara) in sicer od periferije p-
ti telesu ali pa narobe.

Na členkih navijamo obvezo
ko, da se zavoji križajo tja, da p-
de do navojev v obliki osmice (s-

ca). Začne se z nekoliko krojn-
zavoji in se gre od leve spo-
preko uda na desno stran zgor-
ga nato obkroži in nadaljuje
v obliki osmice nazaj. Z nadaljnji-
zavoji v obliki osmice, ki se de-
ma pokrivaajo, dosežemo popol-
obvezo.

